

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 28/01/2019

Adam Bodnar

IV.7020.37.2014.MK

Senator Stanisław Gogacz
Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej
Senatu RP
ul. Wiejska 6/8
00-902 Warszawa

Szanowny Panie Przewodniczący

Uprzejmie dziękuję za zaproszenie do zgłoszenia opinii co do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, zawartego w druku senackim nr 1059.

Z satysfakcją i zadowoleniem zauważam, że proponowane zapisy obejmują zmianę nie tylko przepisu art. 70 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, którego niezgodność z Konstytucją stwierdził Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z 16 maja 2018 r. (sygn. akt SK 18/17), lecz także – zgodnie ze stanowiskiem Rzecznika do Trybunału Konstytucyjnego, zawartym w piśmie procesowym z 5 października 2017 r. – zmianę art. 61¹⁴ § 1 oraz art. 81 § 2 KRO.

O ile nie mam uwag do proponowanej treści art. 61¹⁴ § 1 oraz art. 81 § 2 KRO, o tyle moją wątpliwość budzi prawidłowość odesłania w proponowanej treści art. 70 § 1 do art. 62 § 1 albo § 2.

W proponowanym w projekcie zapisie „okoliczność, o której mowa w art. 62 § 1 albo 2” może dotyczyć kilku różnych faktów: urodzenia w czasie trwania małżeństwa albo przed upływem trzystu dni od jego ustania lub unieważnienia; pochodzenia od męża matki; istnienia domniemania, że pochodzi od męża matki; urodzenia po zawarciu drugiego małżeństwa; pochodzenia od drugiego męża matki; istnienia domniemania, że pochodzi od drugiego męża. W obu przepisach nie ma natomiast mowy o faktycznej okoliczności, będącej podstawą występowania przez dziecko o zaprzeczenie ojcostwa, czyli tej, że mąż matki nie jest jego ojcem.

W związku z tym bardziej jednoznaczne i zgodne z zasadami prawidłowej legislacji będzie odesłanie w proponowanym art. 70 § 1 KRO do art. 67 KRO, który zawiera okoliczność „mąż matki nie jest ojcem dziecka” i odnosi się zarówno do domniemania określonego w art. 62 § 1, jak i w art. 62 § 2 KRO. Proponowana treść art. 70 § 1 KRO brzmiałaby wówczas następująco: „§ 1. Dziecko po dojściu do pełnoletności może wytoczyć powództwo o zaprzeczenie ojcostwa męża swojej matki, nie później jednak niż w ciągu trzech lat od osiągnięcia pełnoletności. Jeżeli dziecko powzięło wiadomość o okoliczności, o której mowa w art. 67, po osiągnięciu pełnoletności, termin ten zaczyna biec od dnia, w którym dziecko dowiedziało się o tej okoliczności”.

Ewentualnie zasadne wydaje się umieszczenie w proponowanym przepisie, w zdaniu drugim, zapisu „Jeżeli dziecko powzięło wiadomość o tym, że mąż matki, którego dotyczy domniemanie z art. 62 § 1 albo § 2, nie jest jego ojcem, po osiągnięciu pełnoletności, termin ten zaczyna biec od dnia, w którym dziecko dowiedziało się o tej okoliczności”.

Mam nadzieję, że powyższe uwagi będą podstawą dalszej konstruktywnej dyskusji w ramach Komisji Ustawodawczej Senatu RP, kierowanej przez Pana Przewodniczącego.

Z wyrazami szacunku

(podpis na oryginale)